

Betænkning

over forslag til lov om visse tjenestemandretlige og pensionsmæssige forhold m. v. i forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand.

(Afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 12. december 1975).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med finansministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget. Udvalgets spørgsmål vil tillige med ministerens besvarelser blive optrykt i et bilagshæfte til betænkningen. Udvalget kan henholde sig til disse besvarelser.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker dog at fremhæve 2 synspunkter i tilknytning til lovforslaget.

1. Det er stærkt kritisabelt, at folketinget – som følge af det usmidige tjenestemandssystem – gang på gang skal ulejliges med lovgivning, der er nødvendiggjort af en ganske lille håndfuld tjenestemænds særrettigheder. Det må betragtes som en overordnet opgave for folketinget i de nærmeste år at få smidiggjort ansættelsesregler m. v. vedrørende de offentligt ansatte og herunder afskaffe tjenestemandsbegrebet i dets nuværende form med dets mange privilegier. Det bør i fremtiden være en helt selvfølgelig ting, at tjenestemænd – også i de katego-

rier, der er omfattet af dette lovforslag – kan flyttes til kommunal ansættelse, når behov herfor opstår.

2. Det er overordentlig betænkeligt, at et flertal i folketinget er indstillet på – fuldstændig i modstrid med kommunalreformens intentioner – at styrke og udbygge amtskommunerens administrationsapparater. De opgaver, der hidtil har hørt under revalideringscentre, mødrehjælpsinstitutioner og børneværnskonsulentembeder, kan varetages af primærkommunerens sociale forvaltninger. Det er uhyggeligt omkostningskrævende for landets borgere, at amtskommunerne opbygger selvstændige sociale funktioner, der i vidt omfang kun skal kontrollere, koordinere, vejlede og rådgive primærkommunerne.

Mindretallet må erkende, at fremskridtspartiet står alene med de to ovenfor refererede synspunkter. Under hensyn hertil anser mindretallet lovforslaget for nødvendigt, idet det naturligvis ville være uacceptabelt om samarbejdsu villige tjenestemænd skulle kunne gøre krav på ventepenge, rådighedsløn og pension ved at modsætte sig overflytning fra statslig til kommunal regie.

Brøndsted (V). Elsebeth Kock-Petersen (V). Røtzler Møller (V).

Johan Philipsen (V). Bach (FP). Glensgård (FP). Hølge (FP). Ritta Ahm (KrF).

Auken (S), Søren B. Jørgensen (S). Risgaard Knudsen (S).
formand.

Inge Fischer Møller (S). Otto Mørch (S). Lone Dybkjær (RV). Ole Henriksen (SF).

Kurt Hansen (VS). Ninn-Hansen (KF),
næstformand.

Spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget og finansministerens svar herpå.

Spørgsmål 1:

Hvor mange af de i bemærkningerne nævnte ca. 360 statstjenestemandsansatte eller tjenestemandslignende ansatte personer ved revalideringscentre, børneværns-konsulentembeder og mødrehjælpsinstitutioner har på nuværende tidspunkt fået ansættelse ved (amts)kommunerne?

Svar:

Det er fra kommunal side oplyst, at ca. 290 af den nævnte gruppe på ca. 360 statstjenestemandsansatte eller tjenestemandslignende ansatte personer ved de nævnte institutioner fra kommunerne har fået ansættelsestilbud, som er blevet accepteret af personalet, samt at de ca. 290 personer således ventes anbragt i den kommunale regie.

For så vidt angår de resterende ca. 70 personer, som endnu ikke har fået tilbud eller er blevet anbragt i den kommunale regie, udfoldes der fra statens og kommunernes side fortsat bestræbelser for at få de flest mulige af denne personalegruppe ansat i den kommunale regie.

Spørgsmål 2:

Hvorledes kan den endnu ikke overførte gruppe karakteriseres med hensyn til uddannelse, alder m. v.?

Svar:

Den nævnte gruppe kan med hensyn til uddannelse, alder og stilling opdeles på følgende måde:

1) Uddannelse:	Antal
Cand. jur./polit.	10
Læge.	9
Sygeplejerske.	3
Socialrådgiver.	21
Kontor.	15
Diverse.	9
I alt.	<u>67</u>

2) Alder:

Over 60 år.	20
50-59.	27
40-49.	11
25-39.	9
I alt.	<u>67</u>

3) Stilling:

Chef/souschef/leder/forstander ...	21
Overlæge.	9
Revalideringskonsulent.	18
Socialrådgiver.	11
Diverse.	8
I alt.	<u>67</u>

Af de under 1) nævnte 21 socialrådgivere er 11 ansat som socialrådgivere ved mødrehjælpsinstitutionerne, medens de øvrige virker som ledere eller revalideringskonsulenter.

Spørgsmål 3:

Er der nogle personer, for hvem det allerede nu kan påregnes, at de skal have ventepenge?

Svar:

På indeværende tidspunkt er det ikke klart, hvor mange personer der med sikkerhed vil kunne blive tjenestemandsansat i kommunerne. Tilsvarende er det endnu ikke klart, hvor mange personer der med sikkerhed ikke vil kunne opnå kommunal tjenestemandsansættelse. Imidlertid vil der i forbindelse med en opgaveomlægning for de af lovforslaget omhandlede institutioner være en sandsynlighed for, at et vist — på indeværende tidspunkt endnu ukendt — antal personer ikke vil blive ansat under kommunerne og derfor må afskediges enten med pension, ventepenge eller rådighedsløn. I denne forbindelse bemærkes, at det tjenestemandslignende ansatte personale ved mødrehjælpsinstitutionerne ikke har ret til

hverken ventepenge eller rådighedsløn, men i givet fald kun ret til pension.

Som faktorer, der eventuelt kan påvirke muligheden for anbringelsen af den resterende gruppe på i alt ca. 70 personer i den kommunale regie, kan der peges på a) alderen — 20 personer er over 60 år, og 27 personer er mellem 50 og 60 år —, b) uddannelsen — det kan forventes at blive vanskeligt at anbringe 9 ved mødrehjælpen ansatte overlæger — samt c) stillingen som chef/sous-chef/leder eller forstander — i alt ca. 20 personer.

Spørgsmål 4:

Hvilke konsekvenser vil det få, såfremt en (amts)kommune ikke tilbyder ansættelse?

Svar:

Såvel lovforslaget som de forudgående forhandlinger mellem staten og kommunerne angående personalegrupperne ved de nævnte institutioner bygger på det princip, at kommunerne fremsætter tilbud til det ved opgaveomlægningen ledigblevne personale i det omfang, hvori kommunerne har behov for personalet til gennemførelsen af de med bistandsloven forbundne sociale opgaver. Forudsætningen for ansættelsestilbud til personalet går således ikke ud over det af kommunen skønnede personalebehov.

Såfremt der ikke over for personalet fremsættes tilbud fra kommunerne, må der fra statens side iværksættes undersøgelser med henblik på muligheden for at anbringe dette personale i andre stillinger inden for statsrådet. Såfremt der heller ikke måtte vise sig mulighed herfor, vil de pågældende være berettiget til ventepenge, rådighedsløn eller pension under forudsætning af, at betingelserne herfor er opfyldt.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes bekræfte, at der ikke ved lovens bemærkninger institueres tilbudspligt for kommunerne over for ikke-tjenestemandsansat personale.

Svar:

Udgangspunktet for arbejdet med at formidle overgang til kommunerne af personalet ved revalideringscentre, mødrehjælpsinstitutioner og børneværnskonsulentembeder er principklæringen fra de kommu-

nale instanser om, at man er interesseret i at gøre brug af det nuværende personales erfaringer.

Der er ikke i erklæringen gjort forskel på tjenestemandsansat personale og ikke-tjenestemandsansat personale, og det videre arbejde har ligeledes haft til forudsætning, at der skulle udfoldes de samme bestræbelser for at tilvejebringe kommunal ansættelse af det ikke-tjenestemandsansatte personale som af det tjenestemandsansatte personale.

Lovforslaget omfatter imidlertid kun tjenestemændene og det tjenestemandslignende ansatte personale med pensionsret, da der for disse grupper i givet fald kan rejses spørgsmål om ventepenge, rådighedsløn og pension.

Uanset at lovforslaget således ikke omfatter personale ved de nævnte institutioner, der er ansat i henhold til overenskomster eller særlige lønftaler m. v., har man i bemærkningerne — i forlængelse af den af de kommunale instanser tidligere afgivne principklæring — ønsket at fremhæve forudsætningen om, at dette personale også får tilbud om ansættelse i kommunal regie i det omfang, hvori behov for ansættelse af dette personale er til stede.

Spørgsmål 6:

Har (amts)kommunerne accepteret en tilbudspligt for det personale, kommunerne har behov for ved bistandslovens gennemførelse?

Svar:

Ved de forhandlinger, som har været ført mellem staten og kommunerne om opgaveomlægningen, har det været forudsat, at kommunerne overtager det hidtidige statsansatte personale på uændrede lønnings- og pensionsvilkår. Principielt gælder denne forudsætning også for den sociale sektor.

Fra kommunal side har det været gjort gældende, at kommunerne kun vil kunne overtage statsansat personale i det omfang, hvori de til opbygningen af de nye sociale forvaltningsapparater mener at have behov for arbejdskraft fra den statslige sociale sektor.

Lovforslaget indeholder en forudsætning om, at kommunerne, i det omfang hvori der er behov for personale til gennemførelsen af den sociale bistandslov, fremsætter tilbud

om ansættelse til det ved revalideringscentre, børneværnskonsulentembeder og mødrehjælpsinstitutioner ved opgaveomlægningen ledigblevne personale, som er tjenestemandsansat eller tjenestemandslignende ansat.

Forudsætningen om kommunernes ansættelsestilbud må efter lovens bogstav og ånd anses for at være bindende for kommunerne, men agtes selvsagt praktiseret under skyldig hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende inden for dette område af den sociale sektor, hvor der er tale om en nedlæggelse af visse institutioner som selvstændige institutioner og en overførelse af funktionerne til kommunerne, således at der efter bistandslovens struktur på dette punkt ikke er tale om overgang i kongruente stillinger.

I denne forbindelse bemærkes, at det i lovforslagets § 9 bestemmes, at den endelige administrative afgørelse af tvivlsspørgsmål i henhold til denne lov træffes af finansministeren efter forhandling med socialministeren, statstjenestemændenes centralorganisationer og *de kommunale instanser*.

Det stillede spørgsmål må herefter besvares således, at en egentlig „tilbudspflicht“ opererer lovforslaget ikke med — allerede under hensyn til de hermed forbundne praktiske vanskeligheder. Der er tale om en „bindende forudsætning“, som må ses på baggrund af de grundlæggende forudsætninger for hele opgaveomlægningen og samarbejdet mellem staten og kommunerne om opgaveomlægningen.

Spørgsmål 7:

Ophører kommunernes tilbudspflicht pr. 1. april 1976?

Svar:

Lovforslaget har som forudsætning, at ansættelse af personale fra revalideringscentre, mødrehjælpsinstitutioner og børneværnskonsulentembeder finder sted senest ved bistandslovens ikrafttræden fra 1. april 1976.

Såfremt personalebehovet er til stede før 1. april 1976, forudsættes ansættelse at ske på det tidspunkt før 1. april 1976, hvor behovet er til stede.

Forudsætningerne om ansættelsestilbud

fra kommunerne må således siges at ophøre pr. 1. april 1976.

Spørgsmål 8:

Hvor langt er man fremme med hensyn til at undersøge mulighederne for at anbringe det personale i staten, som der ikke er mulighed for at anbringe i den kommunale regie?

Svar:

Det er hidtil lagt til grund, at det ved revalideringscentre, børneværnskonsulentembeder og mødrehjælpsinstitutioner tjenestemandsansatte eller tjenestemandslignende ansatte personale i videst muligt omfang skulle søges ansat ved de kommunale sociale forvaltningsområder, bl. a. af hensyn til statens besparelser af efterlønsudgifter og af hensyn til, at de pågældendes erfaringer inden for det sociale område i videst muligt omfang kan komme kommunerne til gode ved personalets fortsatte virksomhed inden for det sociale område.

Det forekommer derfor hensigtsmæssigt, at de egentlige bestræbelser for at søge det personale i staten, som ikke har mulighed for at blive anbragt i den kommunale regie, anbragt på anden måde igangsættes fra det tidspunkt, hvor man har en så vidt muligt udtømmende oversigt over kommunernes personalebehov. Ifølge det oplyste vil en sådan oversigt være tilvejebragt omkring årsskiftet. Til den tid vil der fra statens side blive iværksat de størst mulige bestræbelser for at søge det personale, som ikke er anbragt i kommunerne, anbragt andetsteds i staten.

Det skal dog i denne forbindelse bemærkes, at der allerede på indeværende tidspunkt fra socialministeriets side er sket en orientering til samtlige revalideringscentre, mødrehjælpsinstitutioner, børneværnskonsulentembeder, socialstyrelsen og invalideforsikringsretten om finansudvalgets godkendelse af at ansætte 5 overenskomstsatte kontorfunktionærer i arbejdsdirektoratet og 118 medarbejdere ved arbejdsformidlingskontorerne.

Bestræbelserne for genbeskæftigelse af ikke-anbragte medarbejdere vil omfatte såvel de pensionsberettigede som de ikke-pensionsberettigede i det omfang, hvori der består mulighed herfor.

Spørgsmål 9:

Har der for personalekategorier, som loven omfatter, været personer, som har fået tilbud om arbejde, og som ikke har accepteret dette tilbud?

Svar:

Enkelte af de af lovforslaget omfattede tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte med pensionsret ved revalideringscentre, mødrehjælpsinstitutionerne og børneværnskonsulentembederne har hidtil undladt at acceptere et kommunalt ansættelsestilbud under henvisning til, at den tilbudte stilling ikke fandtes passende i sammenligning med deres hidtidige beskæftigelse.

Spørgsmål 10:

Har der inden lovforslagets fremsættelse været fremsat tilbud til den af loven omhandlede personkreds, som ikke er blevet accepteret med den virkning, at tilbuddet må anses for bortfaldet?

Svar:

Der foreligger ikke for finansministeriet præcise oplysninger herom. Det må vel

imidlertid formodes, at der eksisterer sådanne tilfælde, hvor et fremsat tilbud, som ikke er blevet accepteret, må anses for bortfaldet.

Spørgsmål 11:

Kan finansministeren bekræfte, at der for kommunerne ikke består nogen juridisk forpligtelse til at fremsætte tilbud over for overenskomstansat personale?

Svar:

I tilslutning til det ved svaret på spørgsmål 5) anførte skal bemærkes, at lovforslaget ikke omfatter personale ved de nævnte institutioner, der er ansat i henhold til overenskomster eller særlige lønftaler m. v.

I overensstemmelse med den af de kommunale instanser afgivne principerklæring forudsættes det, at (amts)kommunerne tilbyder også dette personale ansættelse i det omfang, hvori behov for ansættelse af personalet er til stede, men der består ikke for (amts)kommunerne nogen juridisk forpligtelse til at fremsætte sådanne ansættelsestilbud.